

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului

cu privire la aprobarea Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA”.

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA” este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Esența programelor de specializare inteligentă (S3), denumite și Strategii de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă (RIS3), presupune o abordare concentrată teritorial, care se bazează pe activele și resursele disponibile în cadrul unei țări/regiuni, ținând cont totodată de provocările socio-economice specifice țării/regiunii respective, aplicată pentru identificarea oportunității unice de dezvoltare și creștere economică. În acest context, „specializarea” presupune stabilirea unui număr limitat de priorități bine identificate într-o logică verticală, pentru investiții bazate pe cunoaștere, obținându-se, în rezultat, un avantaj competitiv al țării respective la nivel internațional. Totodată, specializarea inteligentă favorizează îmbunătățirea alocării fondurilor publice, inclusiv europene, pentru finanțarea activităților de cercetare, dezvoltare și inovare, în vederea sporirii competitivității, productivității și creșterii economice. Conform definiției prevăzute de Regulamentul nr.2021/1058 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de coeziune, RIS3 sunt strategii/programe naționale sau regionale de inovare care stabilesc priorități la nivel național sau regional, sau ambele, pentru a-și spori avantajul competitiv prin dezvoltarea și congruența punctelor forte ale cercetării-inovării, cu necesitățile mediului de afaceri și abilităților necesare prin intermediul procesului de descoperire antreprenorială.

Scopul Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA” este de a crea în Republica Moldova un ecosistem dinamic de cercetare-inovare, puternic conectat cu mediul antreprenorial, cu mecanisme permanente de comunicare transversală în vederea reflectării rapide și cuprinzătoare a rezultatelor cercetării științifice și pregătirii academice în competitivitatea mediului de afaceri și în performanța economică a țării, oferind soluții la adresa provocărilor societale.

Oportunitatea și importanța elaborării unui astfel de program pentru țara noastră a fost menționată în Raportul echipei de experți străini care au evaluat sistemul de cercetare-inovare din Republica Moldova în anii 2015-2016. Una dintre recomandările raportului respectiv pledează pentru o mai bună integrare a politicii de cercetare și inovare în politica generală economică; îmbunătățirea sinergiei dintre strategia de cercetare și cea de inovare, dar și necesitatea stabilirii priorităților prin implicarea sporită a părților interesate. Recomandarea elaborării unui astfel de program a fost reiterată și în Raportul final „Cu ambiție pentru transformare: Evaluarea finanțării cercetării, infrastructurilor de cercetare și legăturilor de știință și industrie în Republica Moldova” elaborat de către un grup de experți străini prin intermediul mecanismului *Policy Support Facility* al Comisiei Europene.

Programul de specializare inteligentă este menționat și în contextul atingerii Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU, precum și reprezintă una dintre recomandările Comisiei Europene ca o măsură de accelerare a integrării europene (Raportul Comisiei din 8 noiembrie 2023).

Programul național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA” are următoarele domenii prioritare:

- agricultura și procesarea produselor agricole;
- tehnologia informației și comunicațiilor;
- energie;
- biomedicină și biofarmaceutică.

cu nișele de specializare inteligentă aferente fiecărui domeniu și este în concordanță cu obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

Aprobarea și implementarea Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA” va permite atingerea unui obiectiv stabilit în Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, ratificat prin Legea nr. 112/2014, în Planul de acțiune pentru punerea în aplicare a Acordului de asociere UE-Moldova, 2017-2019 (Titlul IV, Cap.24, Art.129) și va facilita accesarea fondurilor europene disponibile în procesul de aderare europeană a țării noastre.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii Guvernului nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA” își propune următoarele obiective generale și specifice:

Obiective generale:

- Consolidarea cooperării dintre sectorul de afaceri și domeniile cercetării și inovării.
- Dezvoltarea antreprenoriatului inovațional și a culturii inovaționale aferente, în vederea sporirii competitivității economiei naționale.
- Utilizarea la scară largă a inovațiilor pentru atenuarea problemelor societale.

Obiective specifice

- Realizarea activităților colaborative de cercetare și inovare în baza celor 4 domenii prioritare de specializare inteligentă identificate;
- Creșterea economică susținută prin dezvoltarea infrastructurilor de cercetare și inovare în domeniile specializării inteligente;
- Consolidarea capacităților mediului de afaceri în domeniul cercetării și inovării;
- Îmbunătățirea cooperării între actorii helixului cvadruplu;
- Dezvoltarea competențelor resurselor umane în domeniul inovării, specializării inteligente și antreprenoriatului inovațional;
- Promovarea internaționalizării în domeniile de specializare inteligentă prin conectarea la platformele și lanțurile valorice regionale și europene;
- Susținerea activităților de inovare aferente nișelor de specializare inteligentă.

Pentru realizarea obiectivelor sunt stabiliți indicatori de rezultat și progres care vor facilita monitorizarea, nivelul de implementare și evaluarea S3.

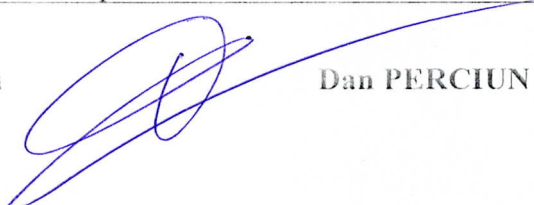
Programul național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA” reprezintă un element nou pentru Republica Moldova, care vine să asigure o creștere economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă, explorând legăturile dintre mediul de cercetare-inovare și mediul de afaceri.

5. Fundamentarea economică-financiară

Programul va fi corelat cu cadrul bugetar pe termen mediu, estimându-se costurile de finanțare pentru acțiunile/măsurile de politici, fiind propuse și sursele alternative de finanțare a Programului, inclusiv surse private precum și ale partenerilor externi de dezvoltare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită amendarea cadrului normativ.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului Hotărârii Guvernului și conceptul Programului pe platforma https://particip.gov.md/ro/document/stages/anuntul-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-strategiei-de-specializare-inteligenta-a-republicii-moldova/8745 În conformitate cu art. 32 și art. 34 din Legea nr. 100/2017, proiectul urmează a fi supus procedurii de avizare, consultare publică și expertizare.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul nu necesită a fi supus expertizei anticorupție
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice.
11. Constatările altor expertize
Proiectul nu necesită a fi supus altor expertize.

Ministru

Dan PERCIUN